

COĞ.214 ÜLKELER COĞRAFYASI II

ASYA KITASI VE ÜLKELERİ COĞRAFYASI

3. HAFTA

ASYA KITASININ YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

ASYA KITASININ YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

- ❖ Asya bütün kıtalar arasında ortalama yüksekliği en fazla olan kıtadır(1010 m). Dünyanın en yüksek doruğu **(Himalayalar'da Everest Tepesi, 8850 m)** karalar üzerindeki en derin çukurluk **(Baykal gölünün tabanı, -1741 m)** deniz yüzeyinden en alçakta bulunan yer **(İlt gölü ortalama 397 m)** dünyanın en yüksek platosu **(pamir 5000 m)** Asya topraklarında yer alır. Okyanusların en derin çukurlarında yine Asya'nın doğu kenarındaki adaların yakınındadır. **(marina çukurluğu, 11,521 m)** Asya aynı zamanda en geniş alana yayılmış kıtadır. Dolayısıyla kıtanın yeryüzü şekilleri de büyük bir çeşitlilik gösterir.

ASYA KITASININ YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Everest Tepesi

Baykal Gölü

ASYA KITASININ YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Marina Çukurluğu

Lüt Gölü

ASYA KITASININ YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

- ❖ Yüzey şekilleri bakımından Asya üç büyük birime ayrılır. **Dağlık alanlar, platolar ve geniş ovalar.**
- ❖ **Dağlık alanlar:** Asya'nın batı kenarındaki **Ural dağları**, kuzey güney yönünde yayılırken, diğer dağ zincirlerinin çoğu genelde doğu batı doğrultusunda uzanır. Dağlık alanlar batıda Anadolu'dan başlar ve güneydoğudaki Malay adalarına kadar devam eder. Bunlar Alp dağlarının uzantısı ve yaşıtı olan genç ve yüksek dağlardır. **Kuzey Anadolu Dağları, Toroslar ve İran Dağları** bu genç dağlar kuşağında yer alırlar.
- ❖ Pamir platosunun doğusunda üç dağ zinciri görülür. Birincisi kuzeydoğu yönünde, Kırgızistan'da **Alay sıradağlarını**, Çin'de **Tanrı Dağlarını**, Rusya'da **Tarbagatay, Altay dağlarını**, Moğolistan'da **Büyük Altay ve Hangay** dağlarını oluşturur.

ASYA KITASININ YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Tanrı Dağları

Altay Dağları

ASYA KITASININ YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Toroslar

Himalayalar

ASYA KITASININ YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

- ❖ İkinci dağ zinciri Pamirlerden doğuya doğru uzanarak Çin'de **Kunlun(Karanlık) Dağlarını, Altın Dağlarını** meydana getirir.
- ❖ Dağ zincirlerinin üçüncüsü en güneyde olanı önce Pamirlerden doğuya doğru yönelir, sonra güneydoğuya dönerek **Karakum ve Himalaya** sıradağlarını oluşturur. Bu sıradağlarının uzantıları Malezya, Endonezya ve Filipin takımadalarında da devam eder.
- ❖ Pamir kütesinin doğusundaki dağlık kuşakta sayısız yayla ve havza yer alır. Bunların en yükseği, ortalama yükseklisi 4000 m nin üstünde olan **Tibet** platosudur. Tüm budağlar ve yaylalar, bir bütün olarak **Dünya'nın Damı** olarak tanımlanır.

ASYA KITASININ YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

- ❖ **Platolar:** Yüzey şekilleri bakımından ikinci birimi, orta yükseklikteki platolar meydana getirir. Yerkabuğunun çok eski parçaları olan bu platoların başlıcaları güneybatıdaki **Arabistan**, güneydeki **Dekkan** ile kuzeydeki **Orta Sibirya Platosu ve Kazakistan Platosudur**. Moğolistan'da ve Çin'in iç Moğalistan özerk bölgesinde bulunan ve geniş, yarı çöl ve plato olan **Gobi Platosu**, Kuzey Çin'deki **Lös Platosu**, Güney Batı Asya'daki **İç İran ve İç Anadolu Platoları**, kıtanın diğer önemli platolarıdır.

COĞ.214 ÜLKELER COĞRAFYASI II

ASYA KITASI VE ÜLKELERİ COĞRAFYASI

4. HAFTA

